C/2025/666

10.2.2025

ZALECENIE RADY

z dnia 21 stycznia 2025 r.

w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Czech

(C/2025/666)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121,

uwzględniając rozporządzenie (UE) 2024/1263, w szczególności jego art. 17,

uwzględniając zalecenie Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

KWESTIE OGÓLNE

(1) W dniu 30 kwietnia 2024 r. weszły w życie zreformowane unijne ramy zarządzania gospodarczego. Podstawowymi elementami zreformowanych unijnych ram zarządzania gospodarczego są: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego ([1]), wraz ze zmienionym rozporządzeniem (WE) nr 1467/97 w sprawie procedury nadmiernego deficytu ([2]), oraz zmieniona dyrektywa Rady 2011/85/UE w sprawie ram budżetowych państw członkowskich ([3]). Celem ram jest wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Ramy wspierają także poczucie odpowiedzialności na szczeblu krajowym i w większym stopniu koncentrują się na perspektywie średniookresowej, a jednocześnie służą bardziej skutecznemu i spójnemu egzekwowaniu reguł.

(2) W centrum nowych ram zarządzania gospodarczego znajdują się krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne, przedkładane przez państwa członkowskie Radzie i Komisji. Plany mają przyczynić się do osiągnięcia dwóch celów, a są nimi: (i) zapewnienie, aby m.in. na koniec okresu dostosowawczego dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazywał prawdopodobną tendencję spadkową lub utrzymywał się na ostrożnym poziomie, oraz aby deficyt budżetowy został w średnim okresie sprowadzony do poziomu poniżej wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB i utrzymywał się poniżej tej wartości, oraz (ii) zapewnienie realizacji reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru i służących realizacji wspólnych priorytetów UE. W tym celu w każdym planie należy przedstawić średnioterminowe zobowiązanie do realizacji ścieżki wydatków netto ([4]), co wiąże się ze skutecznym ustanowieniem ograniczenia budżetowego w okresie objętym planem, tzn. czterech lub pięciu lat (w zależności od zwykłej długości kadencji parlamentarnej w państwie członkowskim). Co więcej, w planie należy wyjaśnić, w jaki sposób państwo członkowskie zapewni realizację reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru, w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów (w tym związanych z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej, w stosownych przypadkach) oraz w jaki sposób państwo członkowskie zrealizuje wspólne priorytety Unii. Okres dostosowania fiskalnego obejmuje okres czterech lat, który może zostać przedłużony o maksymalnie trzy lata, jeżeli państwo członkowskie zobowiąże się do wdrożenia pakietu odpowiednich reform i inwestycji spełniającego kryteria określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Dyrektywa Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniająca dyrektywę 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz.U. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Wydatki netto w rozumieniu definicji zawartej w art. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263, tzn. wydatki publiczne po skorygowaniu o (i) wydatki z tytułu odsetek, (ii) działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, (iii) wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, (iv) krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, (v) cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz (vi) działania jednorazowe i inne działania tymczasowe.

(3) Po tym, jak plan zostanie przedłożony, Komisja ma ocenić, czy spełnia on wymogi określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

(4) Na zalecenie Komisji Rada ma następnie przyjąć zalecenie wyznaczające ścieżkę wydatków netto danego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, zatwierdza zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego.

KWESTIE DOTYCZĄCE KRAJOWEGO ŚREDNIOOKRESOWEGO PLANU BUDŻETOWO-STRUKTURALNEGO CZECH

(5) Dnia 16 października 2024 r. Czechy przedłożyły Radzie i Komisji swój krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny. Przedłożenie planu nastąpiło po przedłużeniu terminu określonego w art. 36 rozporządzenia (UE) 2024/1263, zgodnie z ustaleniami z Komisją w dniu 24 września, z uwzględnieniem przedstawionego przez Czechy uzasadnienia.

Proces poprzedzający przedłożenie planu

(6) Przed przedłożeniem planu Czechy zwróciły się o informacje techniczne ([5]), które Komisja przedstawiła dnia 21 czerwca 2024 r. i opublikowała w dniu 16 października 2024 r. ([6]) Zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. c) i art. 9 ust. 2 oraz art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263 informacje techniczne wskazują strukturalny wynik pierwotny w 2028 r., który jest niezbędny, aby w średnim okresie deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych utrzymywał się poniżej 3 % PKB, a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych pozostawał poniżej 60 % PKB, nawet przy braku dalszych działań budżetowych po 4-letnim okresie dostosowawczym. Średni okres definiuje się jako okres dziesięciu lat po zakończeniu okresu dostosowawczego.

Informacje techniczne przygotowano i przekazano państwu członkowskiemu zgodnie z dwoma scenariuszami: scenariuszem przewidującym spójność z mechanizmem zapewnienia odporności deficytu ([7]), zgodnie z art. 9 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2024/1263, oraz scenariuszem nieprzewidującym takiego mechanizmu. W informacjach technicznych dotyczących Czech wskazano, że w celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi regułami fiskalnymi w 4-letnim okresie dostosowawczym oraz w oparciu o założenia Komisji leżące u podstaw uprzednich zaleceń przekazanych w czerwcu 2024 r., strukturalny wynik pierwotny powinien wynosić co najmniej 0,4 % PKB na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.; scenariusz przewidujący mechanizm zapewnienia odporności deficytu), zgodnie z poniższą tabelą. W celach informacyjnych: po uwzględnieniu również mechanizmu zapewnienia odporności deficytu strukturalny wynik pierwotny powinien wynieść na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.) co najmniej 0,4 % PKB. Mechanizm zapewnienia odporności deficytu nie jest jednak wymogiem w odniesieniu do Czech, które kwalifikują się do otrzymania informacji technicznych.

Tabela 1: Informacje techniczne udostępnione Czechom przez Komisję

Ostatni rok okresu dostosowawczego	2028
Minimalna wartość strukturalnego wyniku pierwotnego (% PKB), scenariusz nieprzewidujący mechanizmu zapewnienia odporności deficytu	0,4
Wyłącznie w celach informacyjnych: Minimalna wartość strukturalnego wyniku pierwotnego (% PKB), scenariusz przewidujący mechanizm zapewnienia odporności deficytu	0,4

Źródło: obliczenia Komisji.

([5]) Uprzednie zalecenia przekazywane państwom członkowskim oraz Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu obejmują informacje techniczne i) nieprzewidujące przedłużenia okresu dostosowawczego i przewidujące takie przedłużenie (tj. obejmujące okres odpowiednio 4 i 7 lat) oraz ii) przewidujące mechanizm zapewnienia odporności deficytu oraz nieprzewidujące takiego mechanizmu. W zaleceniach tych zawarte są również główne początkowe warunki i podstawowe założenia zastosowane w ramach średniookresowych prognoz Komisji dotyczących długu publicznego. Trajektorię referencyjną obliczono na podstawie metodyki opisanej w wydanym przez Komisję monitorze stabilności długu z 2023 r. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Opiera się ona na prognozie Komisji Europejskiej z wiosny 2024 r. oraz wydłużeniu tej prognozy w średnim okresie do 2033 r., a długoterminowy wzrost PKB i koszty starzenia się społeczeństwa są zgodne ze wspólnym sprawozdaniem Komisji i Rady na temat starzenia się społeczeństwa z 2024 r. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia

([7]) Mechanizm zapewnienia odporności deficytu ustanowiony w art. 8 rozporządzenia (UE) 2024/1263 zakłada, że roczna poprawa strukturalnego wyniku pierwotnego wynosi 0,4 punku procentowego PKB (lub 0,25 punktu procentowego PKB w przypadku przedłużenia okresu dostosowawczego) do czasu osiągnięcia poziomu deficytu strukturalnego poniżej 1,5 % PKB.

(7) Zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Czechy i Komisja prowadziły dialog techniczny w okresie od czerwca do września 2024 r. Dialog koncentrował się na ścieżce wydatków netto przewidzianej przez Czechy i jej podstawowych założeniach (dotyczących w szczególności prognoz wzrostu potencjalnego PKB), a także na planowanej realizacji reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania określone w ramach europejskiego semestru oraz związanych ze wspólnymi priorytetami Unii w zakresie sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji, odporności społecznej i gospodarczej, bezpieczeństwa energetycznego i budowania zdolności obronnych.

(8) Według informacji podanych przez Czechy w ich planie państwo to zaangażowało się w proces konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim, partnerami społecznymi, władzami regionalnymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami we wrześniu i październiku 2024 r., zgodnie z art. 11 ust. 3 i art. 36 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/1263. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Czechy w ich planie proces ten obejmował odpowiednie konsultacje międzyresortowe z udziałem partnerów gospodarczych i społecznych. Odbyła się również dyskusja przy okrągłym stole na temat projektu planu z udziałem przedstawicieli partnerów gospodarczych i społecznych, sektora non-profit, regionów, obu izb parlamentu i innych właściwych instytucji, w tym Czeskiej Rady Fiskalnej. Ponadto przedłożono projekt planu Rządowej Radzie ds. Zrównoważonego Rozwoju i Rządowej Radzie ds. Organizacji Pozarządowych. Plan został również omówiony na forum dwóch komisji parlamentarnych. Ponadto przedstawiciele partnerów gospodarczych i społecznych mogli przedstawić swoje poglądy na forum Grupy Roboczej Rady Porozumienia Społeczno-Gospodarczego.

(9) (9) Komisja ds. Prognoz Budżetowych, której zadaniem jest ocena prognoz makroekonomicznych i budżetowych, wydała opinię na temat prognozy makroekonomicznej stanowiącej podstawę wieloletniej ścieżki wydatków netto. Komisja oceniła prognozę makroekonomiczną jako realistyczną.

(10) Plan został omówiony przez parlament narodowy w dniu 8 października 2024 r. Następnie – w dniu 16 października 2024 r. – został przyjęty przez rząd.

Inne powiązane procesy

(11) W dniu 21 października 2024 r. w ramach europejskiego semestru Rada skierowała do Czech szereg zaleceń dotyczących tego państwa ([8]).

STRESZCZENIE PLANU I JEGO OCENA DOKONANA PRZEZ KOMISJĘ

(12) Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Komisja oceniła plan w następujący sposób:

Kontekst: sytuacja i perspektywy makroekonomiczne i budżetowe

(13) W 2023 r. odnotowano spadek działalności gospodarczej w Czechach o 0,1 % za sprawą wysokiej inflacji, która osłabiła siłę nabywczą i doprowadziła do spadku spożycia w sektorze gospodarstw domowych. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że w 2024 r. gospodarka wzrośnie o 1,0 % za sprawą stopniowego ożywienia popytu krajowego pod wpływem wzrostu płac realnych i spowolnienia inflacji. W 2025 r. realny PKB ma wzrosnąć o 2,4 % dzięki szybszej dynamice wzrostu spożycia gospodarstw domowych i inwestycji, przy czym wkład eksportu netto w ten wzrost jest negatywny. Oczekuje się, że w 2026 r. realny PKB wzrośnie o 2,7 % pod wpływem wzrostu spożycia w sektorze gospodarstw domowych i nakładów brutto na środki trwałe, a także ożywienia eksportu. Spodziewane jest, że w horyzoncie prognozy (tj. w latach 2024–2026) dynamika wzrostu potencjalnego PKB w Czechach nieznacznie wzrośnie: z 1,6 % w 2024 r. do 1,8 % w 2026 r., w związku ze wzrostem wydajności i inwestycji kapitałowych, przy jednoczesnym spadku wkładu pracy. Stopa bezrobocia w 2023 r. wyniosła 2,6 %, a według prognoz Komisji w 2024 r. wyniesie ona 2,6 %, w 2025 r. – 2,7 %, a w 2026 r. – 2,7 %. Prognozuje się, że inflacja (deflator PKB) zmaleje z 8,2 % w 2023 r. do 4,0 % w 2024 r. i osiągnie 2,4 % w 2025 r. oraz 2,4 % w 2026 r.

(14) Jeżeli chodzi o rozwój sytuacji budżetowej, w 2023 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w Czechach wyniósł 3,8 % PKB. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że osiągnie on 2,5 % PKB w 2024 r. i będzie dalej spadać do poziomu 2,3 % PKB w 2025 r. oraz, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki, do poziomu 1,9 % w 2026 r. Prognoza Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. uwzględnia projekt budżetu Czech na 2025 r., który we wrześniu został przedłożony przez rząd parlamentowi narodowemu. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wynosił 42,4 % PKB na koniec 2023 r. Zgodnie z prognozą Komisji Europejskiej z jesieni 2024 r. oczekuje się, że na koniec 2024 r. wskaźnik zadłużenia wzrośnie do 43,4 % PKB. Prognozowany jest jego dalszy wzrost do poziomu 44,4 % PKB na koniec 2025 r. i 44,8 % PKB na koniec 2026 r. W prognozie budżetowej Komisji nie uwzględnia się zobowiązań politycznych zawartych w planach

([8]) Zalecenie Rady z dnia 21 października 2024 r. w sprawie polityki gospodarczej, polityki budżetowej, polityki zatrudnienia i polityki strukturalnej Czech. (Dz.U. C, C/2024/6810, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6810/oj).

średniookresowych jako takich, dopóki nie zostaną one poparte konkretnymi środkami z zakresu polityki, które zostaną zapowiedziane w wiarygodny sposób i wystarczająco szczegółowo określone.

Ścieżka wydatków netto i główne założenia makroekonomiczne przedstawione w planie

(15) Krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Czech obejmuje lata 2025–2028 i przedstawia dostosowanie fiskalne rozłożone na okres czterech lat.

(16) Plan ten zawiera informacje wymagane na mocy art. 13 rozporządzenia (UE) 2024/1263, z wyjątkiem działań budżetowo-strukturalnych planowanych na końcowe lata jego trwania.

(17) W planie zobowiązano się do realizacji ścieżki wydatków netto wskazanej w tabeli 2, odpowiadającej średniemu wzrostowi wydatków netto o 3,1 % w latach 2025–2028. Informacje techniczne (zakładające ścieżkę liniowego dostosowania) są spójne ze średnim wzrostem wydatków netto na poziomie 3,5 % w okresie dostosowawczym (2025–2028). Zgodnie z tymi informacjami ścieżka wydatków netto, do której zobowiązano się w planie, prowadzi do osiągnięcia strukturalnego wyniku pierwotnego na poziomie 0,4 % PKB na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.). Jest to wartość równa minimalnemu poziomowi strukturalnego wyniku pierwotnego wynoszącemu 0,4 % PKB w 2028 r., podanemu przez Komisję w informacjach technicznych w dniu 21 czerwca 2024 r. ([9]) W planie zakłada się, że dynamika wzrostu potencjalnego PKB zmniejszy się z 2,0 % w 2024 r. do 1,4 % w 2025 r., a następnie nieznacznie wzrośnie do średniego poziomu 1,6 % w okresie dostosowawczym (2025–2028). Ponadto w planie przewiduje się, że stopa wzrostu deflatora PKB zmniejszy się z 3,4 % w 2024 r. do 2,7 % w 2025 r. i będzie dalej stopniowo maleć do 2028 r., osiągając poziom 2,0 %.

Tabela 2: Ścieżka wydatków netto i główne założenia przedstawione w planie Czech

	2024	2025	2026	2027	2028	Średnia w okresie obowiązywania planu w latach 2025–2028
Wzrost wydatków netto (roczny, %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Wzrost wydatków netto (skumulowany, od roku bazowego 2023, %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	nie dotyczy
Wzrost potencjalnego PKB (%)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Inflacja (wzrost deflatora PKB) (%)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Czech i obliczenia Komisji.

Wpływ zawartych w planie zobowiązań dotyczących wydatków netto na dług sektora instytucji rządowych i samorządowych

(18) Jeżeli ścieżka wydatków netto, do której zobowiązano się w planie, i leżące u jej podstaw założenia się urzeczywistnią, dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrośnie, według planu, z 44,1 % PKB w 2024 r. do 45,3 % PKB w 2026 r., po czym obniży się do 44,2 % PKB na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.), zgodnie z poniższą tabelą. Oczekuje się, że w perspektywie średnioterminowej, tj. do 2038 r., wskaźnik zadłużenia pozostanie, według planu, na zasadniczo niezmienionym poziomie do 2033 r., po czym wzrośnie do 47,5 % PKB w 2038 r.

Tabela 3: Zmiany długu oraz wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych przedstawione w planie Czech

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Dług publiczny (% PKB)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5

([9]) W scenariuszu nieprzewidującym mechanizmu zapewnienia odporności deficytu.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	- 3,8	- 2,8	- 2,5	- 1,7	- 0,9	- 0,5	- 2,6

Źródło: średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Czech

Tym samym, zgodnie z planem, dług sektora instytucji rządowych i samorządowych pozostawałby w średnim okresie poniżej określonej w Traktacie wartości odniesienia wynoszącej 60 % PKB. W związku z tym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z wymogiem dotyczącym długu, określonym w art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Wpływ zawartych w planie zobowiązań dotyczących wydatków netto na wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych

(19) Na podstawie ścieżki wydatków netto zawartej w planie i przyjętych w nim założeń przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie się stopniowo poprawiał, obniżając się z 2,8 % PKB w 2024 r. do 0,5 % PKB na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.). Tym samym, zgodnie z planem, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekroczyłby na koniec okresu dostosowawczego (2028 r.) wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB. Ponadto, w ciągu dziesięciu lat następujących po okresie dostosowawczym (tj. do 2038 r.) deficyt budżetowy nie przekroczyłby 3 % PKB. W związku z tym, w oparciu o zawarte w planie zobowiązania polityczne oraz założenia makroekonomiczne, przedstawiona w planie ścieżka wydatków netto jest spójna z wymogiem dotyczącym deficytu, określonym w art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1263.

Założenia makroekonomiczne planu

(20) Plan opiera się na zestawie założeń, które różnią się od założeń Komisji przekazanych Czechom w dniu 21 czerwca 2024 r. W szczególności w planie zastosowano różne założenia w odniesieniu do ośmiu zmiennych takich jak: pozycja wyjściowa (strukturalny wynik pierwotny w 2024 r.), wzrost potencjalnego PKB, wzrost realnego PKB, wzrost deflatora PKB, nominalna (implikowana) stopa procentowa, mnożnik fiskalny, wartość rezydualna zmiany długu oraz założenia dotyczące dochodów (tj. zakładana elastyczność). Ocena tych odmiennych założeń znajduje się poniżej.

(21) Poniżej wymieniono różnice w założeniach mające największy wpływ na średni wzrost wydatków netto, a także ocenę każdej różnicy rozpatrywanej oddzielnie.

— W planie zakłada się, że punkt wyjściowy (strukturalny wynik pierwotny w 2024 r.) wyniesie - 0,7 % PKB, czyli mniej niż założyła Komisja (- 0,1 % PKB). Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest mniejszy niż wynika z założeń Komisji. Wynika to z nowszych informacji w porównaniu z założeniami Komisji, w tym niższych szacunków wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2024 r. (- 2,8 % PKB w planie w porównaniu z - 2,4 % PKB w założeniach Komisji Europejskiej). Jest to zasadniczo zbieżne z prognozą Komisji z jesieni 2024 r. W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

— W planie zakłada się wzrost potencjalnego PKB wynoszący średnio 1,6 % w okresie dostosowawczym (2025–2028). Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest większy niż wynika z założeń Komisji. Po zakończeniu okresu dostosowawczego (2029–2038) szereg danych dotyczących potencjalnego wzrostu zbliża się do założeń Komisji, co prowadzi do wyższego średniego potencjalnego wzrostu określonego w planie niż zakłada Komisja (1,4 % w porównaniu z 1,3 %). Odchylenie przewidziane do 2028 r. wynika z korzystniejszych krótkoterminowych prognoz makroekonomicznych Czech zawartych w planie oraz z nieznacznej dodatniej korekty wzrostu PKB w 2023 r. Ponadto z planu wynika, że szacunki potencjalnego wzrostu uwzględniają w danych wejściowych prognozę makroekonomiczną planu z sierpnia 2024 r. na okres do 2028 r. Skumulowany wzrost w okresie prognozy pozostaje również zasadniczo zgodny z wynikami wspólnie uzgodnionej metodyki. W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

— W planie zakłada się, że wzrost deflatora PKB w okresie prognozy będzie niższy niż zakłada Komisja – średnio o 0,5 punktu procentowego. Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest mniejszy niż wynika z założeń Komisji. To ostrożniejsze niż w uprzednich zaleceniach Komisji założenie wyjaśniono w planie tym, że uwzględniono bardziej aktualne dane – zakłada się, że cel inflacyjny na poziomie 2 % (wzrost wskaźnika CPI) ma zostać osiągnięty do połowy 2026 r., a deflator

PKB zbliży się do tej wartości w 2028 r. i utrzyma się na stabilnym poziomie zakładającym wartości z 2028 r. przez pozostałą część okresu prognozy. Uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

— W planie zakłada się, że nominalna (implikowana) stopa procentowa w okresie prognozy będzie niższa niż zakłada Komisja – średnio o 0,6 punktu procentowego. Przyczynia się to do tego, że średni wzrost wydatków netto w okresie dostosowawczym według planu jest większy niż wynika z założeń Komisji. Odchylenie to wynika z założenia, że rynkowe stopy procentowe w perspektywie krótkoterminowej i długoterminowej będą niższe o około 1 punkt procentowy, co stanowi bardziej optymistyczne założenie w porównaniu z założeniami Komisji. Wynika to z uwzględnienia nowszych danych oraz zastosowania innej metody, która opiera się na przewidywaniu spadku rynkowych stóp procentowych zgodnie ze ścieżką stopy podstawowej banku centralnego. Odchylenie wynika również z nieco bardziej korzystnego założenia dotyczącego wzrostu realnego PKB w planie (efekt mianownika). W związku z tym uznaje się, że założenie to jest należycie uzasadnione.

Pozostałe różnice w założeniach nie mają znaczącego wpływu na średni wzrost wydatków netto w porównaniu z założeniami Komisji Europejskiej. Ogółem wszystkie różnice prowadzą do tego, że średni wzrost wydatków netto według planu jest niższy od średniego wzrostu wydatków netto wynikającego z informacji technicznych. Ponadto Czechy zobowiązują się w swoim planie do realizacji ścieżki wydatków netto, która jest nawet niższa od tego pułapu. Komisja Europejska uwzględni powyższą ocenę założeń planu w przyszłych ocenach zgodności z niniejszym zaleceniem.

Strategia fiskalna w planie

(22) Plan nie zawiera orientacyjnej strategii fiskalnej umożliwiającej wdrożenie określonej w planie ścieżki wydatków netto, ponieważ ścieżka ta jest określona jedynie jako pułap techniczny, którego Czechy zobowiązują się nie przekroczyć. Dokładne określenie odpowiednich środków z zakresu polityki będzie potwierdzane lub dostosowywane i określane ilościowo w budżetach rocznych.

Opisane w planie zamiary dotyczące reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru i służących realizacji wspólnych priorytetów Unii

(23) W planie opisano zamiary polityczne dotyczące reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru, a w szczególności w zaleceniach skierowanych do Czech, oraz służących realizacji wspólnych priorytetów UE. Plan przewiduje 128 reform i inwestycji, z których 78 jest wspieranych finansowo z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a 85 – z funduszy polityki spójności.

(24) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji, łącznie z celami klimatycznymi określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119, plan obejmuje 63 działania, z których 52 są wspierane z RRF. Środki dotyczące wyzwań zielonej transformacji uwzględniono w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu Republiki Czeskiej. Najważniejsze środki to reformy LEX RES I i II, które usprawniają wydawanie pozwoleń dla odnawialnych źródeł energii i na budowę instalacji odnawialnych źródeł energii, wprowadzają społeczności energetyczne oraz uruchamiają ośrodek przetwarzania danych dotyczących energii. Mająca nastąpić wkrótce reforma LEX RES III zapewni większą elastyczność systemu elektroenergetycznego. Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, programy „New Green Savings" i „New Green Savings Light" wspierają gruntowną renowację budynków. Inne ważne środki to elektryfikacja sieci kolejowej i wymiana pojazdów na bardziej efektywne pod względem emisji. Środki te mają służyć realizacji zaleceń krajowych w obszarze polityki energii ze źródeł odnawialnych, infrastruktury energetycznej i sieci energetycznych oraz efektywności energetycznej (przesłanych Czechom w 2019, 2020, 2022 i 2023 r.) oraz zrównoważonego transportu (przesłanych Czechom w 2019, 2020 i 2023 r.). Jeśli chodzi o wyzwania transformacji cyfrowej, najważniejsze środki obejmują reformy i inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury 5G na obszarach wiejskich i obszarach o dużym zapotrzebowaniu, rozszerzenia zasięgu sygnału 5G, w tym w korytarzach transportowych i pociągach, oraz wspierania przemysłowych projektów badawczo-rozwojowych z wykorzystaniem sieci 5G. Środki te odnoszą się do zaleceń krajowych (z 2019 i 2020 r.) w obszarze polityki łączności cyfrowej i infrastruktury cyfrowej.

(25) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego odporności społeczno-gospodarczej, w tym Europejskiego filaru praw socjalnych, plan obejmuje 48 działań, z których 23 są wspierane z RRF. Jeśli chodzi o wyzwania związane z inteligentnym, zrównoważonym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu, najważniejsze środki obejmują projekt ustawy w sprawie badań naukowych, rozwoju, innowacji i transferu wiedzy, inwestycje w cyfryzację przedsiębiorstw oraz krajową strategię zamówień publicznych. Środki te odnoszą się do zaleceń krajowych (z 2019, 2020 i 2024 r.) w obszarze polityki dotyczącym otoczenia działalności gospodarczej, w tym polityki względem MŚP, oraz badań naukowych i innowacji, a także do zalecenia krajowego z 2019 r. dotyczącego konkurencji opartej na jakości w zamówieniach publicznych. Jeśli chodzi o wyzwania dla spójności społecznej i terytorialnej, najważniejsze środki obejmują reformę pierwszego filaru systemu emerytalnego, pilotażowe

testowanie nowego narzędzia „integracyjne miejsce pracy", zwiększenie zdolności w zakresie opieki przedszkolnej, przekwalifikowanie w zakresie umiejętności cyfrowych oraz rozwój edukacji cyfrowej. Inne istotne środki to znowelizowana ustawa o budownictwie oraz projekt ustawy o wsparciu mieszkaniowym. Środki te odnoszą się do kierowanych do Czech: zaleceń (z 2019, 2022, 2023 i 2024 r.) dotyczących zapewnienia długoterminowej stabilności fiskalnej systemu emerytalnego, zaleceń z 2020 r. dotyczących aktywnej polityki rynku pracy i włączenia społecznego, zalecenia z 2019 r. dotyczącego poprawy dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi, zaleceń z 2019 i 2020 r. dotyczących wspierania umiejętności cyfrowych i dostępu do cyfrowego uczenia się, zaleceń z 2022 r. i 2023 r. dotyczących zapewnienia mieszkań socjalnych i mieszkań przystępnych cenowo oraz zalecenia z 2024 r. dotyczącego promowania większego uczestnictwa kobiet w rynku pracy poprzez obniżenie demobilizujących świadczeń i ulg podatkowych dla rodziców, tak by powracali do pracy. Jeśli chodzi o wyzwania dotyczące zdrowia oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej, najważniejsze środki obejmują ustawę o ochronie sygnalistów oraz projekt ustawy o regulacji lobbingu, plan działania w zakresie zasobów ludzkich dla instytucji administracji centralnej oraz podwyższenie i indeksację pobieranych okresowo podatków od nieruchomości. Środki te stanowią odpowiedź na kierowane do Czech: zalecenie z 2019 r. dotyczące przyjęcia zaległych środków antykorupcyjnych, zalecenie z 2024 r. dotyczące wzmocnienia zdolności czeskiej administracji publicznej do przyciągania, zatrzymywania i rozwijania talentów oraz zalecenie z 2024 r. dotyczące zwiększenia dochodów z pobieranych okresowo podatków od nieruchomości. Jeśli chodzi o politykę na rzecz następnego pokolenia, najważniejsze środki obejmują poprawę jakości i dostępności edukacji przedszkolnej, wspieranie integracji dzieci obywateli państw trzecich, trwającą reformę kształcenia nauczycieli oraz wzmocnienie inkluzywności w edukacji. Środki te są odpowiedzią na kierowane do Czech zalecenie z 2019 r. dotyczące poprawy jakości i inkluzywności w edukacji.

(26) Jeśli chodzi o wspólny priorytet dotyczący bezpieczeństwa energetycznego, plan obejmuje środki mające na celu realizację tego wspólnego priorytetu i żaden z tych środków nie jest wspierany w ramach RRF. Najważniejsze środki obejmują leasingowanie zdolności terminali LNG oraz ukończenie projektu TAL+ w związku ze stopniowym wycofywaniem rosyjskich paliw kopalnych. Środki te mają służyć realizacji kierowanego do Czech zalecenia z 2022 r. dotyczącego dywersyfikacji importu paliw kopalnych. Ponadto rząd podejmuje kroki w celu wymiany obecnych bloków w elektrowni jądrowej Dukovany.

(27) W kwestii wspólnego priorytetu dotyczącego zdolności obronnych plan przewiduje wzrost wydatków na obronność do ok. 2 % PKB w 2024 r., zgodnie z zobowiązaniami w ramach NATO.

(28) Plan zawiera informacje na temat spójności, a w stosownych przypadkach także komplementarności z funduszami polityki spójności oraz z planem odbudowy i zwiększania odporności (RRP) Czech. Dominująca część środków ujętych w planie jest finansowana z RRF. W planie i w załączniku do planu w kompleksowy sposób przedstawiono powiązania między reformami i inwestycjami a funduszami polityki spójności i RRP.

(29) W planie omówiono potrzeby Czech w zakresie inwestycji publicznych związanych ze wspólnymi priorytetami UE. Jeśli chodzi o wspólny priorytet dotyczący sprawiedliwej zielonej i cyfrowej transformacji, łącznie ze spójnością z Europejskim prawem o klimacie, potrzeby inwestycyjne obejmują transformację sektora energetycznego, rozwój odnawialnych źródeł energii, zmniejszenie zużycia energii i emisji z budynków, rozwój infrastruktury sieci mobilnej 5G oraz uproszczenie dostępu do cyfrowych usług publicznych. Aby zapewnić odporność społeczną i gospodarczą, Czechy planują inwestować w innowacyjne start-upy i rozwijające się przedsiębiorstwa, ułatwiać przekwalifikowanie i dalszą edukację oraz zwiększać zdolności w zakresie opieki nad dziećmi. Aby zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne, Czechy zamierzają wspierać badania stosowane w dziedzinie energii.

Wnioski z oceny Komisji

(30) Ogółem Komisja jest zdania, że plan Czech spełnia wymogi określone w rozporządzeniu (UE) 2024/1263.

OGÓLNE WNIOSKI RADY

(31) Rada z zadowoleniem odnotowuje średniookresowy plan budżetowo-strukturalny Czech i uważa, że jego pełna realizacja doprowadziłaby do zapewnienia zdrowych finansów publicznych i wspierania stabilności długu publicznego, a także zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu.

(32) Rada przyjmuje do wiadomości dokonaną przez Komisję ocenę planu. Rada zwraca się jednak do Komisji, by oceny przyszłych planów przedstawiała w odrębnych dokumentach zamiast w zaleceniach Komisji dotyczących zaleceń Rady.

(33) Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji dotyczącą ścieżki wydatków netto i głównych założeń makroekonomicznych przedstawionych w planie, w tym w związku z uprzednimi zaleceniami Komisji, a także wpływu przewidzianej w planie ścieżki wydatków netto na deficyt budżetowy i dług publiczny. Rada przyjmuje do wiadomości ocenę Komisji, zgodnie z którą założenia makroekonomiczne i budżetowe – choć w niektórych przypadkach różnią się od założeń Komisji, m.in. dlatego, że uwzględniają zaktualizowane dane makroekonomiczne i budżetowe – są ogólnie należycie uzasadnione i poparte solidnymi argumentami ekonomicznymi. Rada przyjmuje do wiadomości zawartą w planie ogólną strategię fiskalną oraz zagrożenia dla przedstawionej prognozy, które mogą wpłynąć na urzeczywistnienie scenariusza makroekonomicznego i założeń leżących u jego podstaw oraz na realizację ścieżki wydatków netto. Rada z zadowoleniem przyjmuje w szczególności fakt, że przed przedłożeniem planu przeprowadzono dyskusję z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami na szczeblu krajowym. Rada odnotowuje również, że zagrożenia geopolityczne mogą wywierać presję na wydatki obronne.

(34) Rada oczekuje, że Czechy będą gotowe dostosowywać swoją strategię fiskalną odpowiednio do potrzeb, tak by zapewnić realizację ścieżki wydatków netto. Rada postanawia ściśle monitorować rozwój sytuacji gospodarczej i budżetowej, w tym zmiany leżące u podstaw scenariusza przedstawionego w planie.

(35) Rada uważa, że uzasadnione jest przeprowadzenie – odpowiednio wcześnie przed kolejną rundą nadzoru budżetowego – dalszych dyskusji w celu wypracowania wspólnego zrozumienia konsekwencji, jakie dla rocznego nadzoru mają skumulowane stopy wzrostu wydatków netto.

(36) Rada przyjmuje do wiadomości przedstawiony przez Komisję opis potrzeb i planów w zakresie reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru; podkreśla też, jak ważne jest, by takie reformy i inwestycje zostały zrealizowane. Na podstawie sprawozdań przedłożonych przez Komisję Rada oceni te reformy i inwestycje oraz będzie monitorować ich realizację w ramach europejskiego semestru.

(37) Rada oczekuje na sporządzane przez Czechy roczne sprawozdania z postępów, które to sprawozdania powinny zawierać w szczególności informacje na temat postępów w realizacji ustalonej przez Radę ścieżki wydatków netto oraz w realizacji szerzej zakrojonych reform i inwestycji w kontekście europejskiego semestru.

(38) Zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2024/1263 Rada powinna zalecić Czechom przyjęcie ścieżki wydatków netto przedstawionej w planie,

NINIEJSZYM ZALECA Czechom:

1. Zapewnienie, aby wzrost wydatków netto nie przekraczał maksymalnych wartości określonych w załączniku I do niniejszego zalecenia.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 stycznia 2025 r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

A. DOMAŃSKI

ZAŁĄCZNIK I

Maksymalne stopy wzrostu wydatków netto
(roczne i skumulowane stopy wzrostu, w ujęciu nominalnym)

Czechy

Rok		2025	2026	2027	2028
Stopy wzrostu (%)	Roczne	4,5	2,5	2,6	2,9
	Skumulowane (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Skumulowane stopy wzrostu oblicza się poprzez odniesienie do roku bazowego 2023. Skumulowane stopy wzrostu wykorzystuje się w ramach rocznego monitorowania zgodności ex post w rachunku kontrolnym.